

REGISTERBLAD

Område av riksintresse för naturvård i Värmlands län

Områdesnummer: NRO17048

Områdesnamn: Summeln-Sjönsjö

Kommun: Säffle

Kartblad: 10C SV (102 1), 10C SO (102 2)

Area: 1 550 ha, varav 700 ha land och 850 ha vatten

Naturgeografisk region: 22a Götalands centrala slättbygder-Vänerslätterna

Kust/havsregion:

Regionindelning för sjöar och vattendrag: Huvudavrinningsområde 108 Göta älv

Agrara kulturlandskapsregioner:

Landskapsform: Slätt

Riksvärde:

sjö	flora	

Värdeomdöme: Sjöarna och deras strandzoner har en mångformig och allmänt rik flora och fauna. Speciellt bör de lövrika strandzonerna med bl a flera sumpskogstyper framhållas. Lövsump-skogar är biologiskt rika miljöer med liten utbredning i landet. Vittryggig hackspett förekommer i området och häckar med all sannolikhet med 2-4 par. Även i övrigt hyser området en rik flora och fauna med inslag av flera ovanliga arter.

Huvudkriterier: C D

Stödkriterier:

Förutsättningar för bevarande: Sump- och kärrskogen bör ej utsättas för skogliga åtgärder eller andra ingrepp. Skogsbruk på övrig skogsmark med lövträd bedrivs med särskilda naturvårdshänsyn.

Vattenregimen hålls på en för sump- och kärrskogarnas fortbestånd lämplig nivå.

Övergödningen och dess effekter begränsas, bl a genom vasslätter speciellt efter strandpartier med mer minerogent betingade vegetationstyper.

Beteshävderna på fuktängen vid Kållerud bibehålls och intensifieras något samtidigt som återupptagen beteshävd på nu ohävdade fuktängar är önskvärt.

Säkerställande: Inga åtgärder är aktuella.

Områdets huvuddrag:

48a Summeln

Sjön Summeln ligger på gränsen mellan Götalands centrala slättbygd och sydvästra Sveriges kuperade barr- och lövskogslandskap.

I norr, väster och sydost finns större arealer åkermark på lättlera-finmo. I anslutning till åkermark, efter bäckar och andra odlingshinder liksom efter vägar och intill bebyggelse finns en god förekomst av lövträd, främst klibbal, asp och björk. Åkermarken sluttar flackt ner mot sjön, där det efter stränderna finns upp till drygt 100 m breda lövskogsridåer på svämlera. Dessa utgörs av olika typer av sumpskogar med viden, klibbal, björk och asp. Träden varierar kraftigt i ålder och sumpskogarna är i huvudsak utan skogliga ingrepp med en god andel döda och döende träd.

Faunistiskt är sumpskogarna värdefulla miljöer med måttlig - liten areal i landet. Vitryggig och mindre hackspett har vid flera tillfällen observerats i området, bl a under häckningstid. Eftersom området först uppmärksammades ur dessa aspekter för 2-3 år sedan har ännu inga häckningar av vitryggig hackspett konstaterats. Lövskogarna har samma karaktär och något större areal jämfört med den närliggande Sjönsjö där 1-2 par vitryggiga hackspettar häckar varför Summeln-området bör hysa 2-3 häckande par. Ahlén tar upp vitryggig hackspett som akut hotad art medan mindre hackspett tillhör de hänsynskrävande arterna i landet.

Bland övriga fågelförekomster kan nämnas näktergal, som under de senaste 10 åren regelbundet hävdar revir med 2-5 sjungande hanar.

48b Sjönsjö

Sjönsjö är belägen i Götalands centrala slättbygd, nära gränsen till sydvästra Sveriges kuperade barr- och lövskogsområde, vilket avspeglas i ganska stora relativa höjdskillnader. Sjön, som har ett maximidjup av ca 8 m och ett medel djup av 3-4 m, omges av kalt berg, morän, lätt-styv lera, sand-sediment och svämlera. Sjöns trofigrad har påverkats av omkringliggande bebyggelse och jordbruk. Den är ursprungligen troligen att betrakta som mesotrof. Vattennivån sänktes 1893 med 1,2 m.

Sjövegetationen domineras av bladvass-sjösäv-typ, tät bladvass-typ och långskottsvegetation. Mer sparsamt vit näckros-typ och efter vissa, mer exponerade, strandpartier mer minerogent betingad kortskottsvegetation. Strandzonernas vegetation är mycket varierad med dels mer barrdominerade vegetationstyper, dels betydande arealer klibbalstrandskog och flera sumpskog-kärrskogstyper. De senare har sin utbredning knuten till förhållandevis stora arealer av flackt anslutande strandpartier som kraftigt påverkas av främst vårens högvattennivå. Åkermark förekommer ibland mycket nära stranden, ofta med ohävdad och på en plats fortfarande beteshävdad fuktäng i övergången till sjön.

Sjöfloran är rik med förekomst både av arter typiska för oligotrofa respektive eutrofa miljöer. Förutom mer allmänt spridda arter förekommer även bl a hornsärv, trubbnate, sjöranunkel och vattenstäkra. Dessutom förekommer skaftslamkrypa och bågsäv, två arter som betraktas som hotade kärlväxter i Sverige.

Fiskfaunan är tämligen artrik med 14 kända arter. Flodkräfta förekommer. Flertalet av landets slättsjöfågelarter har observerats i sjön, men häckfågelfaunan innehåller normalt endast de mest vanliga arterna. Sjön uppfyller kriterierna som nationellt betydelsefull rastlokal för storskrake. Normalt finns från mitten av oktober till isläggningen 300-700 storskrakar i sjön med som mest ca 1 000 vissa år. Bland hotade djurarter förekommer regelbundet reproducerande mindre hackspett och vitryggig hackspett. Båda dessa arter är knutna till områdets sump- och kärrskogar samt asprika blandskogar. Vitryggig hackspett har alltsedan arten upptäcktes vid sjön 1970 regelbundet observerats och vid flera tillfällen konstaterats häcka med 1-2 par. Området är i detta avseende unikt. Precis som vid N 36 Pannkakan torde förutsättningarna för vitryggig hackspett vara optimala. Fiskgjuse och häger häckar i omgivningarna och har i sjön en viktig födobas. De betade fuktängarna vid Kållerud kompletterar slättsjökaraktären med gulärta och enkelbeckasin som häckfåglar. De har också betydelse för bl a groddjur, speciellt under lekperioden.

Fiskevårdsområde är bildat och ett måttligt omfattande sportfiske bedrivs. En kommunal, mindre, badplats finns. Omfattande fritidsbebyggelse finns efter den nordöstra stranden. I övrigt finns gles,

spridd fritidsbebyggelse.

Anmärkningar:

Referenser:

Jansson, T 1987

Naturinventering av Säffle kommun. Länsstyrelsen i Värmlands län (manus).

Uppgiftslämnare: Lars Furuholm

Datum: 981019